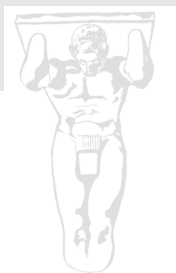

**BANKA
SLOVENIJE**

EVROSISTEM

FINANČNI RAČUNI SLOVENIJE ČETRTLETNA INFORMACIJA

JANUAR 2021

Povzetek dogajanj v zadnjem letu

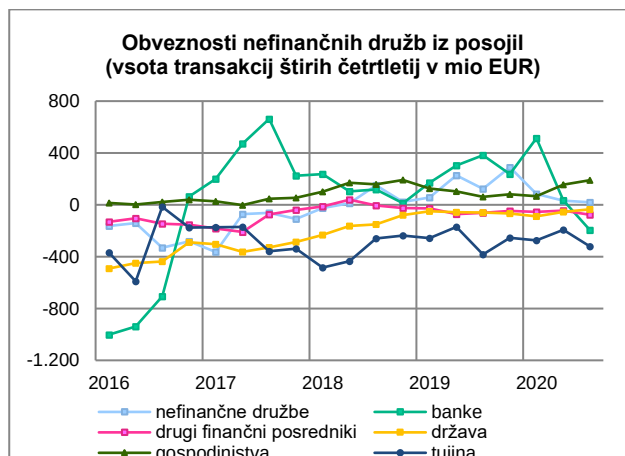
(od konca tretjega četrtnetja 2019 do konca tretjega četrtnetja 2020)

- **Nefinančne** družbe so poslabšale finančni položaj do gospodinjstev in tujine ter ga izboljšale do bank.
- **Centralna banka** je izboljšala finančni položaj do tujine in ga poslabšala do bank.
- **Banke** so povečale vloge pri centralni banki in upočasnile posojilno aktivnost. Povečale so obveznosti iz vlog do gospodinjstev in nefinančnih družb, spremenilo pa se je tudi lastništvo bank.
- **Drugi finančni posredniki** so poslabšali finančni položaj do bank, izboljšali pa so ga do tujine.
- **Zavarovalne družbe in pokojninski skladi** so povečali lastništvo znotraj sektorja in naložbe v tuje vrednostne papirje.
- **Država** je povečala terjatve iz vlog in obveznosti iz dolžniških vrednostnih papirjev. Primanjkljaj v transakcijah je v tretjem četrtnetju 2020 znašal 131 mio EUR oz. 1,1% BDP, v zadnjem letu pa 2,7 mrd EUR oz. 5,8% BDP.
- **Gospodinjstva** so povečala terjatve iz vlog in naložbe v lastniški kapital, rast najetih posojil pa se je upočasnila.
- **Tujina** je finančni položaj poslabšala do centralne banke in ga izboljšala do države.

Nefinančne družbe (S.11)

Finančna sredstva nefinančnih družb so konec tretjega četrtnetja 2020 znašala 50,2 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečala za 1,1 mrd EUR. Naložbe v **lastniški kapital** so se povečale za 712 mio EUR in so znašale 17,7 mrd EUR. Večina naložb je bila znotraj lastnega sektorja (77%). **Druge terjatve** so se zmanjšale za 845 mio EUR in dosegle 16,9 mrd EUR. Večina terjatev je bila v obliki komercialnih kreditov in predujmov (81%), od tega 50% do tujine (zmanjšanje za 519 mio EUR) in 39% v okviru lastnega sektorja (zmanjšanje za 269 mio EUR). **Gotovina in vloge** so se povečale za 1 mrd EUR in dosegle 8,8 mrd EUR, od tega 88% pri domačih bankah.

Obveznosti nefinančnih družb so znašale 89,5 mrd EUR in so se povečale za 1,2 mrd EUR. Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so dosegle 49,2 mrd EUR in so se povečale za 2,2 mrd EUR, od tega 832 mio EUR preko transakcij, predvsem do tujine. Največji lastniki so bili nefinančne družbe (28%), tujina (27%), gospodinjstva (24%) in država (18%). Najeta **posojila** so znašala 22,3 mrd EUR, od tega 41% pri bankah in 29% v tujini, ter so se zmanjšala za 631 mio EUR. Nefinančne družbe so imele 17,1 mrd EUR **drugih obveznosti**, ki so se zmanjšale za 322 mio EUR. Največ obveznosti je bilo iz komercialnih kreditov in predujmov (70%), od tega 45% do tujine in 44% znotraj lastnega sektorja.

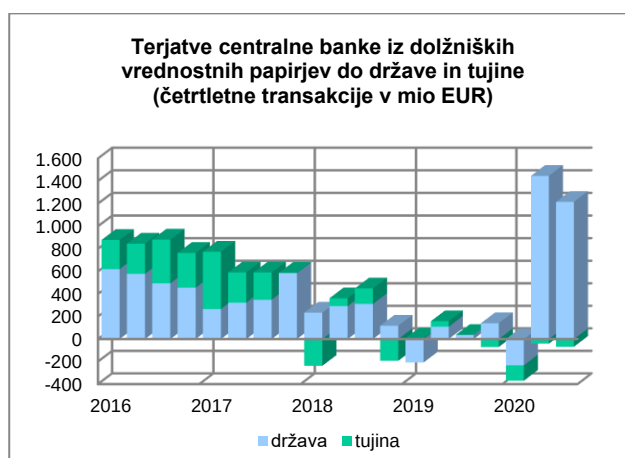
Primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti je znašal 39,3 mrd EUR in se je povečal za 130 mio EUR, pri čemer se je povečal do gospodinjstev (za 1,1 mrd EUR) in tujine (za 542 mio EUR), zmanjšal pa do bank (za 1,2 mrd EUR). **Medsebojne terjatve in obveznosti** nefinančnih družb so predstavljale 48% finančnih sredstev in 27% obveznosti.

Centralna banka (S.121)

Finančna sredstva centralne banke so konec tretjega četrtnetja 2020 znašala 25,7 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečala za 8,4 mrd EUR. Centralna banka je imela naložbe v dolžniške vrednostne papirje (65%) in vloge (33%). Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so se povečale za 2,3 mrd EUR (večina v okviru programa odkupov vrednostnih papirjev ob pandemiji) na 16,7 mrd EUR, pri čemer je bilo 63% naložb v državnih, 37% pa v tujih vrednostnih papirjih. Centralna banka je imela 8,4 mrd EUR **vlog** (vključno s posojili bankam iz naslova operacij dolgoročnejšega refinanciranja in terjatvami v sistemu Target¹), ki so se povečale za 6 mrd EUR, predvsem iz naslova terjatev do tujine.

Obveznosti centralne banke so znašale 25,7 mrd EUR in so se povečale za 8,4 mrd EUR. Obveznosti iz **gotovine** so dosegle 6,3 mrd EUR, od tega največ do gospodinjstev. **Vloge** so znašale 15,9 mrd EUR, pri čemer je bilo 41% vlog bank, 34% države in 25% tujine. Vloge bank so se povečale za 3,2 mrd EUR, vloge države za 3,1 mrd EUR, vloge tujine, med katerimi prevladujejo obveznosti

centralne banke do Evrosistema iz prilagoditve evro bankovcev², pa za 1,3 mrd EUR. **Kapital** centralne banke se je zaradi vrednostnih sprememb povečal za 205 mio EUR na 3,3 mrd EUR.

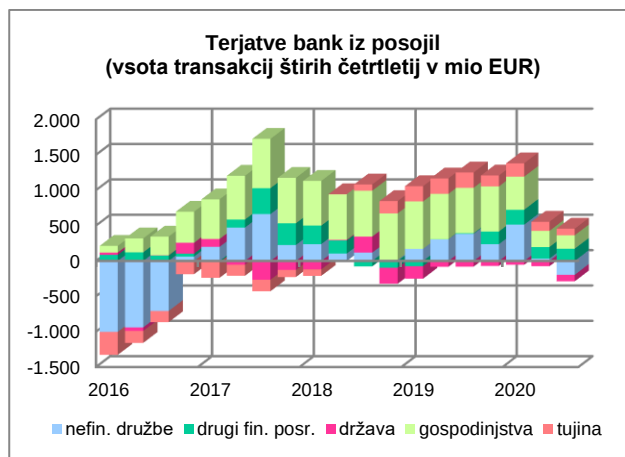
¹ Neto pozicija centralne banke v plačilnem sistemu Target se evidentira med terjatvami iz vlog (pozitivno stanje) ali med obveznostmi iz vlog centralne banke (negativno stanje).

² Obveznost centralne banke iz gotovine se v finančnih računih izkazuje po ključu za razdelitev bankovcev v Evrosistemu. Razlika med gotovino, ki ji je dodeljena po ključu, in gotovino, ki jo daje v obtok, predstavlja prilagoditev in se evidentira med terjatvami (pozitivna razlika) ali med obveznostmi (negativna razlika) iz vlog.

Druge denarne finančne institucije (S.122+S.123)

Finančna sredstva bank³ so konec tretjega četrtnetja 2020 znašala 44,2 mrd EUR in so v zadnjem letu narasla za 2,9 mrd EUR. **Posojila** so predstavljala 24,2 mrd EUR oz. 55% naložb⁴, največ gospodinjstvom (45%) in nefinančnim družbam (38%). Banke so povečale posojila drugim finančnim posrednikom (za 171 mio EUR) in gospodinjstvom (za 142 mio EUR), zmanjšala pa so jih predvsem nefinančnim družbam (za 304 mio EUR). Terjatve iz **gotovine in vlog** so dosegle 9,7 mrd EUR in so se povečale za 3,1 mrd EUR, predvsem do centralne banke. Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so znašale 8,7 mrd EUR, pri čemer je bilo 55% naložb v tujih, 41% pa v državnih vrednostnih papirjih.

Obveznosti bank so znašale 42,7 mrd EUR in so se povečale za 2,7 mrd EUR. Najpomembnejši vir sredstev bank so predstavljale prejete **vloge**⁵ v višini 36,7 mrd EUR, predvsem gospodinjstev (59%) in nefinančnih družb (21%). Vloge gospodinjstev so se povečale za 1,9 mrd EUR, vloge nefinančnih družb pa za 845 mio EUR. **Kapital** bank je dosegel 4,2 mrd EUR, pri čemer se je delež države zmanjšal na 18%, tujine pa povečal na 75%. Obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev** so narasle za 674 mio EUR in so dosegle 1,1 mrd EUR.

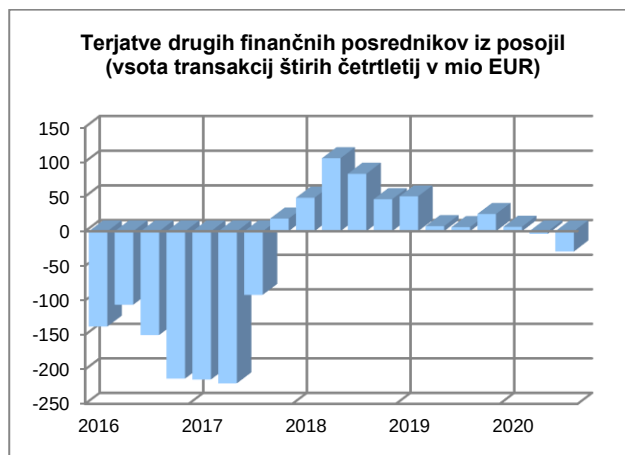

Neto finančni položaj bank se je izboljšal do centralne banke (za 2,8 mrd EUR), poslabšal pa do gospodinjstev (za 1,8 mrd EUR) in nefinančnih družb (za 1,2 mrd EUR).

Drugi finančni posredniki (S.124+S.125+S.126+S.127)

Finančna sredstva drugih finančnih posrednikov so konec tretjega četrtnetja 2020 znašala 8,4 mrd EUR. Naložbe v **lastniški kapital** so se povečale za 142 mio EUR in dosegle 4,2 mrd EUR, pri čemer so imeli največ naložb v tujino (55%) in nefinančne družbe (29%). Dana **posojila** so znašala 2,6 mrd EUR, največ gospodinjstvom (49%) in nefinančnim družbam (46%), ter so se zmanjšala za 78 mio EUR, predvsem nefinančnim družbam. **Vloge** so znašale 635 mio EUR, od tega 92% pri domačih bankah. Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so dosegle 624 mio EUR, pri čemer je bilo 92% naložb v tujih vrednostnih papirjih.

Obveznosti drugih finančnih posrednikov so znašale 7,9 mrd EUR. Vrednost **lastniškega kapitala** je dosegla 5,3 mrd EUR in se je povečala za 174 mio EUR. Najpomembnejša postavka v lastniškem kapitalu so bile **enote investicijskih skladov** (55%), predvsem v lasti gospodinjstev (63%) ter zavarovalnih družb in pokojninskih skladov (29%). Vrednost investicijskih skladov se je povečala za 112 mio EUR in dosegla 2,9 mrd EUR. Najeta **posojila** (predvsem lizing podjetij) so znašala 2,4 mrd EUR, od tega 51% pri bankah (povečanje za 171 mio EUR) in 35% v tujini (zmanjšanje za 253 mio EUR).

³ V četrtnetlni informaciji je za sektor S.122+S.123 uporabljen izraz banke.

⁴ Konec tretjega četrtnetja 2020 so oslabitve na posojilih dosegle 0,6 mrd EUR, kar je predstavljalo 2,4% vrednosti posojil. V finančnih računih se oslabitve na posojilih odražajo šele ob dokončnem odpisu terjatev. Posojila ne vključujejo medbančnih posojil, ki so prikazana med vlogami.

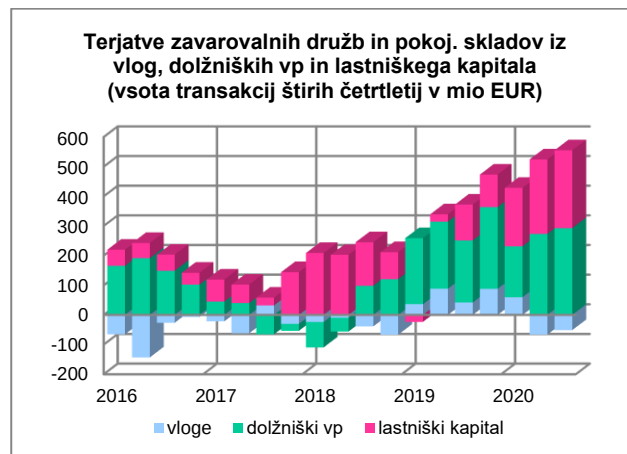
⁵ Obveznosti bank iz najetih posojil pri centralni banki, bankah in v tujini se izkazujejo med vlogami.

Zavarovalne družbe in pokojninski skladi (S.128+S.129)

Finančna sredstva zavarovalnih družb in pokojninskih skladov so konec tretjega četrtertletja 2020 znašala 11,9 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečala za 543 mio EUR. Največ finančnih sredstev so imeli naloženih v **dolžniške vrednostne papirje** (6,8 mrd EUR), predvsem v tuje (75%) in državne (19%). Naložbe so se povečale za 269 mio EUR, pretežno v tuje vrednostne papirje. Naložbe v **lastniški kapital** so se povečale za 295 mio EUR in dosegle 3,6 mrd EUR, pri čemer so imeli največ naložb v tujino (51%), investicijske sklade (25%) in zavarovalne družbe (13%). **Vloge** so znašale 619 mio EUR, od tega 94% pri domačih bankah.

Obveznosti zavarovalnih družb in pokojninskih skladov so znašale 11,6 mrd EUR in so se povečale za 334 mio EUR. **Zavarovanja in pokojninske sheme** so predstavljale največji del obveznosti (9,1 mrd EUR) in so se povečale za 283 mio EUR. V njihovi strukturi je delež pokojninskih pravic znašal 45%, življenjskih zavarovanj 35%, rezervacij iz neživljenjskih zavarovanj pa 20%. Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so znašale 2 mrd EUR.

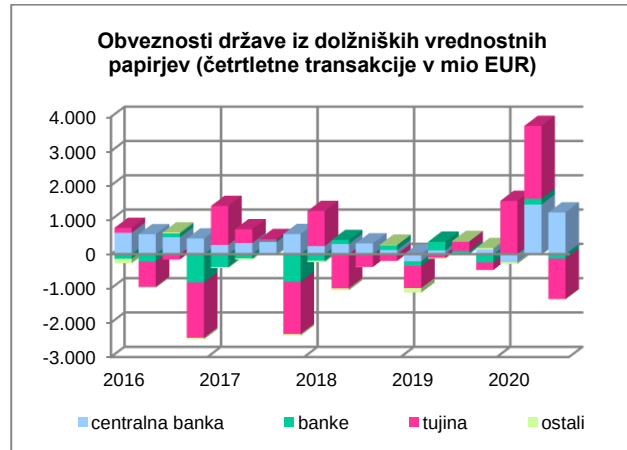
Najpomembnejši lastniki zavarovalnih in pokojninskih družb so bili država (37%), zavarovalne družbe in pokojninski skladi (24 %) ter tujina (22%).

Država (S.13)

Finančna sredstva države so konec tretjega četrtertletja 2020 znašala 36,6 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečala za 2,3 mrd EUR. Država je imela 17,3 mrd EUR naloženih v **lastniški kapital**, največ v nefinančne družbe (52%) in centralno banko (29%). Naložbe so se zmanjšale za 175 mio EUR, pri čemer so neto prodaje znašale 476 mio EUR. **Vloge** so dosegle 11,4 mrd EUR, od tega 48% pri centralni banki, 41% v tujini in 6% pri bankah, ter so se povečale za 2,6 mrd EUR, predvsem pri centralni banki (za 3,1 mrd EUR). Terjatve iz **posojil** so znašale 3,4 mrd EUR, od tega 46% do tujine in 32% do nefinančnih družb. **Druge terjatve** so dosegle 3,4 mrd EUR, od tega 89% terjatve, ki vključujejo davke in prispevke. Največ drugih terjatev je imela država do nefinančnih družb (44%), znotraj lastnega sektorja (28%) in do gospodinjstev (20%).

Obveznosti države so znašale 54,3 mrd EUR in so se povečale za 5,7 mrd EUR. Država je imela 38 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, največ do tujine (59%), centralne banke (28%) in bank (9%). Obveznosti so se povečale do centralne banke (za 2,6 mrd EUR) in tujine (za 2,2 mrd EUR), zmanjšale pa do bank (za 203 mio EUR). Najeta **posojila** so znašala 4,3 mrd EUR, od tega 57% v tujini in 36% pri bankah. Konsolidirani **dolg** (po tržni vrednosti z natečenimi obrestmi) je dosegel 42,1 mrd EUR oz. 90% BDP (konec tretjega četrtertletja 2019 je znašal 37,7 mrd EUR oz. 79% BDP).

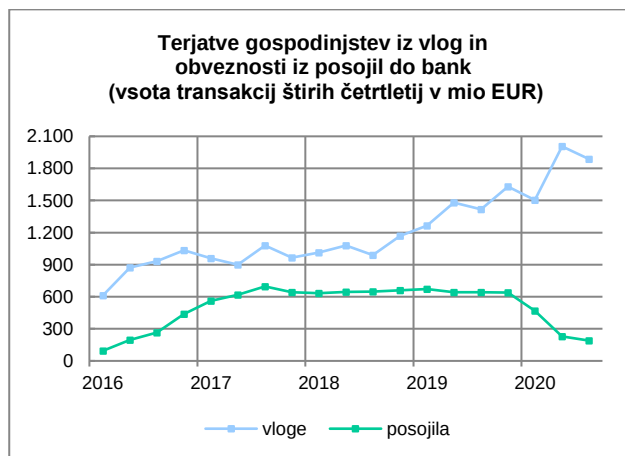

Država je povečala **primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti** za 3,3 mrd EUR na 17,7 mrd EUR. **Primanjkljaj v transakcijah** je v tretjem četrtertletju 2020 znašal 131 mio EUR oz. 1,1% BDP, v zadnjem letu pa 2,7 mrd EUR oz. 5,8% BDP.

Gospodinjstva (S.14)

Finančna sredstva gospodinjstev so konec tretjega četrletja 2020 znašala 60 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečala za 4,1 mrd EUR. **Vloge** so se povečale za 2,1 mrd EUR in so znašale 24,1 mrd EUR, od tega 90% v domačih bankah, pri čemer je bilo 73% vlog na vpogled. Terjatve iz **gotovine** so dosegle 5 mrd EUR. Naložbe v **lastniški kapital** so znašale 18,2 mrd EUR, največ v nefinančne družbe (65%), tujino (20%) in investicijske sklade (10%), ter so se povečale predvsem zaradi vrednostnih sprememb za 1,3 mrd EUR. Terjatve iz **zavarovanj in pokojninskih shem** so narasle za 175 mio EUR na 8,1 mrd EUR. Pokojninske pravice so predstavljale 51%, življenjska zavarovanja 40%, rezervacije iz neživljenjskih zavarovanj pa 9%.

Obveznosti gospodinjstev so znašale 14,8 mrd EUR in so se povečale za 198 mio EUR. Najeta **posojila** so dosegla 13 mrd EUR, od tega 84% pri bankah in 10% pri drugih finančnih posrednikih, ter so se povečala za 186 mio EUR.

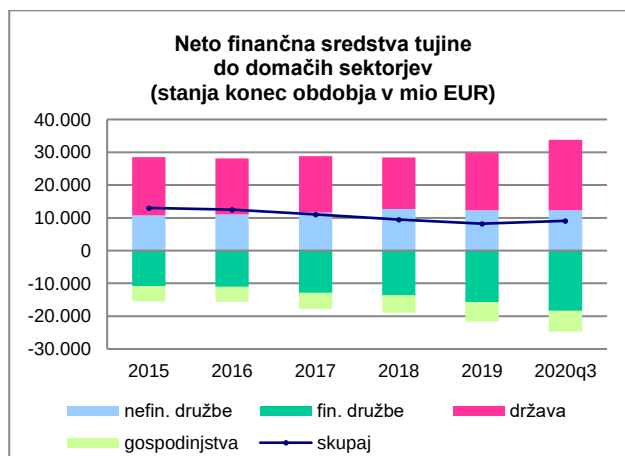

Presežek finančnih sredstev nad obveznostmi je znašal 45,2 mrd EUR in se je povečal za 3,9 mrd EUR, najbolj do bank (za 1,8 mrd EUR), nefinančnih družb (za 1,1 mrd EUR) in tujine (559 mio EUR).

Tujina (S.2)

Finančna sredstva tujine so konec tretjega četrletja 2020 znašala 70,6 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečala za 5,2 mrd EUR. Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje**, med katerimi prevladujejo državni vrednostni papirji, so dosegle 23,5 mrd EUR in so se povečale za 2,7 mrd EUR. Naložbe v **lastniški kapital** so znašale 17,4 mrd EUR, od tega 75% v nefinančne družbe in 18% v banke, ter so se povečale za 787 mio EUR, predvsem zaradi transakcij. Terjatve iz **posojil** so se zmanjšale za 556 mio EUR na 10,1 mrd EUR, od tega 64% do nefinančnih družb in 24% do države.

Obveznosti tujine so znašale 61,4 mrd EUR in so se povečale za 6,1 mrd EUR. Tujina je imela 17,2 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, od tega 36% do centralne banke, 30% do zavarovalnih družb in pokojninskih skladov ter 28% do bank. Obveznosti iz **gotovine in vlog** so znašale 16,9 mrd EUR in so narasle za 5,5 mrd EUR, najbolj do centralne banke. Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so se povečale za 893 mio EUR in so dosegle 12,8 mrd EUR, od tega 29% do gospodinjstev, 25% do nefinančnih družb, 17% do investicijskih skladov ter 14% do zavarovalnih družb in pokojninskih skladov.

Neto finančni položaj tujine se je poslabšal do centralne banke (za 3,7 mrd EUR) in izboljšal do države (za 3,3 mrd EUR).

Institucionalni sektorji in finančni instrumenti

Institucionalni sektorji	Finančni instrumenti
S.1 Gospodarstvo Slovenije S.11 Nefinančne družbe S.12 Finančne družbe S.121 Centralna banka S.122+S.123 Druge denarne finančne institucije S.124 Investicijski skladi, razen skladov denarnega trga S.125 Drugi finančni posredniki S.126 Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti S.127 Lastne finančne institucije in posojilodajalci S.128 Zavarovalne družbe S.129 Pokojninski skladi S.13 Država S.1311 Centralna država S.1313 Lokalna država S.1314 Skladi socialne varnosti S.14 Gospodinjstva S.15 Neprireditne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva S.2 Tujina S.21 Članice Evropske unije (EU) S.2111 Članice evroobmočja S.2112 Ostale članice EU in institucije EU S.22 Ostali svet	F.1 Denarno zlato in posebne pravice črpanja F.2 Gotovina in vloge F.21 Gotovina F.22 Prenosljive vloge F.29 Druge vloge F.3 Dolžniški vrednostni papirji F.31 Kratkoročni dolžniški vrednostni papirji F.32 Dolgoročni dolžniški vrednostni papirji F.4 Posojila F.41 Kratkoročna posojila F.42 Dolgoročna posojila F.5 Lastniški kapital in delnice ali enote investicijskih skladov F.511 Delnice, ki kotirajo na borzi F.512 Delnice, ki ne kotirajo na borzi F.519 Drug lastniški kapital F.52 Delnice ali enote investicijskih skladov F.6 Zavarovanja in pokojninske sheme F.61 Tehnične rezervacije neživljenjskega zavarovanja F.62 Pravice do življenjskega zavarovanja in vseživljenjske rente F.63+F.64+F.65 Pokojninske pravice, terjatve pokojninskih skladov do upravljavcev pokojninskih skladov in pravice do nepokojninskih prejemkov F.66 Rezervacije za terjatve v okviru standardiziranih jamstev F.7 Izvedeni finančni instrumenti in delniške opcije za zaposlene F.8 Druge terjatve in obveznosti F.81 Komercialni krediti in predujmi F.89 Drugo

Metodologija in viri finančnih računov

Metodološko osnovo za sestavo finančnih računov predstavlja ESA2010 (European system of accounts).

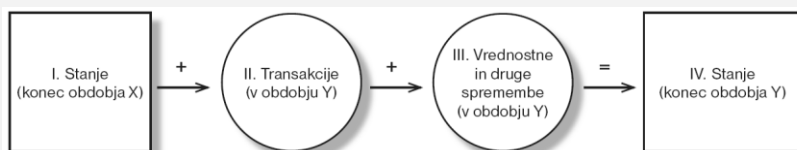
Osnovna načela ESA2010 so:

- vrednotenje vseh sredstev in obveznosti po tekoči tržni vrednosti;
- razlika med finančnimi sredstvi in obveznostmi predstavlja neto finančna sredstva (net financial assets);
- razlika med celotnimi sredstvi (finančnimi in nefinančnimi) in obveznostmi predstavlja neto vrednost (net worth);
- neto vrednost in kapital predstavljata lastne sklade (own funds).

Finančni računi prikazujejo stanja in tokove, ki jih imajo posamezni institucionalni sektorji v posameznih finančnih instrumentih kot terjatve in kot obveznosti.

Neto postavka finančnega računa predstavlja finančna sredstva zmanjšana za obveznosti in naj bi bila praviloma enaka neto postavki nefinančnega računa (neto posojanje oz. neto izposojanje).

Finančni računi tako prikazujejo razporejanje presežka oz. financiranje primanjkljaja posameznih institucionalnih sektorjev s transakcijami v finančnih instrumentih.

Finančni računi so nekonsolidirani in konsolidirani. V konsolidiranem računu so izločene terjatve in obveznosti med institucionalnimi enotami v okviru opazovanega sektorja.

Viri podatkov:

- četrtni podatki (stanja in transakcije) na osnovi neposrednega poročanja institucionalnih enot:
 - nefinančne družbe (S.11): prag poročanja nad 2 mio EUR bilančne vsote;
 - finančne družbe (S.12): prag poročanja nad 1 mio EUR bilančne vsote;
 - enote države (S.13): prag poročanja nad 8 mio EUR bilančne vsote;
- podatki bank;
- podatki investicijskih skladov;
- podatki institucij, ki izvajajo dejavnost najema;
- podatki mednarodnih naložb in plačilne bilance;
- podatki o vrednostnih papirjih;
- podatki za sektor države.

Podrobnejše informacije o finančnih računih lahko najdete na:

<https://www.bsi.si/publikacije/statisticka-porocila/cetrtna-informacija-financi-racuni>